

הַנְּשָׁמָה לְהָאִיר עַל הַגּוֹף הָאֶפֶל, כִּדְּי לְהוֹלִיכוֹ
בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, וְלַעֲבֹד עֲבוֹדָתוֹ וּרְצוֹן בּוֹרְאוֹ, לְבֹא
לְמַחֵר וְלִיטוֹל שְׂכָרוֹ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֶלְמָלִי לָא הוּינָא בְּעֵלְמָא יָאוּת
לָן, וְלֹא נִיְהֵב חוֹשְׁבָנָא לְמַאֲרִיָּה דְּפִיתְקָא,
לְבַתֵּר אָמַר, הֲדָרִי בִּי.

תָּא חַיִּי, מַה בְּתִיב בְּאָדָם, (בראשית ב יח) לֹא טוֹב
הָיִיתָ הָאָדָם לְבִדּוֹ אֲעֲשֶׂה לוֹ עֵזֶר כְּנֶגְדּוֹ.
אָמַר רַבִּי, זֶה הוּא הַנְּשָׁמָה שֶׁהִיא אֲצִלוֹ עֵזֶר,
לְהוֹלִיכוֹ בְּדַרְכֵי קוֹנוֹ. וְהֵינּוּ דִתְנִן בָּא לִישְׁתַּר
מִסִּיעִין אוֹתוֹ. תְּנִי רַבָּנִי, בְּשֶׁהָאָדָם הוֹלֵךְ בְּדַרְכֵי
קוֹנוֹ, הֲרֵבָה מְסִיעִין אוֹתוֹ. נִשְׁמָתוֹ מְסִיעֵת אוֹתוֹ.
מִלְּאָבִי הַשָּׁרֵת מְסִיעִין אוֹתוֹ. שְׂכִינָתוֹ שֶׁל מְקוֹם
מְסִיעֵת אוֹתוֹ. וְכֻלָּם מְכַרְיִין לְפָנָיו וְאוֹמְרִים, (משלי
ד יב) בְּלִכְתָּךְ לֹא יֵצֵר צַעֲדְךָ וְאִם תִּרְוֵץ לֹא תִכְשַׁל.

לשון הקודש

טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו. אמר רבי, זה הוא הנשמה שהיא אצלו עזר להוליכו בדרכי קונו. והינו מה ששנינו, הבא לשתר מסיעין אותו. שנו רבותינו, בששהאדם הולך בדרכי קונו, הרבה שמסיעים לו. נשמתו מסיעת אותו, מלאכי השרת מסיעים אותו, שכינתו של מקום מסיעת אותו, וכלם

ללכת שמה. וממקום הקדש באה הנשמה להאיר על הגוף האפל, כדי להוליכו בדרך ישרה ולעבוד עבודתו ורצון בוראו, לבא למחר ולטל שכרו. אמר רבי יהודה, אלמלא לא היינו בעולם – נאה לנו, ולא נתן השבון לבעל הפתקה. אחר כך אמר, חזרתי בי. בא וראה מה כתוב באדם, (בראשית ב) לא

רַבִּי נִתָּן אָמַר, נִשְׁמָתָן שֶׁל צַדִּיקִים מְסִייעִין אוֹתוֹ.

רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי יוֹסֵי חֲמוּזִי, הָיוּ אֶזְלוּ מֵאוּשָׁא לְלוּד. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי לְר' אֶלְעָזָר, אֶפְשָׁר

דְּשָׁמְעַתָּ מֵאַבְיָד, מֵאִי דְכַתִּיב, (בראשית לב ב) וַיַּעֲקֹב הֲלַךְ לְדַרְכּוֹ וַיִּפְגְּעוּ בּוֹ מִלְּאֲכֵי אֱלֹהִים. אָמַר לִיהִי הָכִי שְׁמִיעַ לִי מֵאַפָּא, אֵינּוֹן הָיוּ מִלְּאֲכֵים דְּאוּזְפוּהוּ בְּקַדְמִין מֵאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל. אָמַר לִיהִי, מָאן אֵינּוֹן. אָמַר לִיהִי לָא יַדְעֵנָא. אָמַר לִיהִי, יָאוּת לְכוּן צַדִּיקָנָא, מְלָה דְפּוֹמְכוֹן כְּכַתְרָא דְּמַלְכוּתָא, בְּרִישָׁא דְּמַלְכָּא.

עַד דְּהָיוּ אֶזְלֵי מָטוּ לְמַעְרְתָא דְּלוּד, שְׁמָעוּ הָהוּא קָלָא דְּאָמַר, תִּרִין עוּזְלוֹן דְּאֵיִלְתָּא, עַבְדוּ קַדְמֵי רַעוּתָא דְּנִיחָא לִי, וְאֵינּוֹן הָיוּ מִשְׁרֵיִתָּא קְדִישָׁא, דְּעָרַע יַעֲקֹב קַמִּיהִ. אֶתְרַגִּישׁ רַבִּי אֶלְעָזָר,

לשון הקודש

נִשְׁמָע לִי מֵאַפָּא, אוֹתָם שֶׁהֵיוּ הַמְּלָאכִים שְׁלוּוּ אוֹתוֹ פְּרָאשׁוּנָה מֵאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל. אָמַר לוֹ: מִי הֵם? אָמַר לוֹ: לֹא יַדְעָתִי. אָמַר לוֹ: נָאָה לְכֶם הַצַּדִּיקִים, שְׁדַבֵּר פִּיכֶם כְּכַתֵּר הַמְּלָכוֹת, פְּרָאשׁ הַמְּלָךְ.

בְּעוֹד שֶׁהֵיוּ הוֹלְכִים, הִגִּיעוּ לְמַעְרַת לוד. שָׁמְעוּ אוֹתוֹ הַקּוֹל שְׁאוֹמֵר: שְׁנֵי גּוֹזְלֵי הָאֵילָת עָשׂוּ לְפָנַי אֶת הַרְצוֹן שְׁנוֹת לִי, וְהֵם הֵיוּ הַמְּרַכְבֵּה הַקְּדוּשָׁה שֶׁפָּגַשׁ יַעֲקֹב

מְכַרְיִזִים לְפָנָיו וְאוֹמְרִים (משלי ד, יב) בְּלִכְתֶּךָ לֹא יֵצֵר צַעֲדֶךָ וְאִם תִּרְוֵץ לֹא תִפְשֵׁל. רַבִּי נִתָּן אָמַר, נִשְׁמָתָם שֶׁל צַדִּיקִים מְסִיעוֹת אוֹתוֹ.

רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי יוֹסֵי חֲמוּזִי הָיוּ הוֹלְכִים מֵאוּשָׁא לְלוּד. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי לְרַבִּי אֶלְעָזָר: אֶפְשָׁר שְׁשָׁמְעַתָּ מֵאַבְיָד מַה זֶה שְׁכַתּוֹב (בראשית לב, ב) וַיַּעֲקֹב הֲלַךְ לְדַרְכּוֹ וַיִּפְגְּעוּ בּוֹ מִלְּאֲכֵי אֱלֹהִים? אָמַר לוֹ: כֶּךָ

וְאַצְטַעַר בְּנַפְשִׁיהָ, וְאָמַר, מָאֲרִיָּה דְעֵלְמָא, כִּד
אוֹרְחוּי, טַב לָן דְּלֹא נִשְׁמַע, שְׁמַעְנָא וְלֹא יִדְעָנָא.

אֶתְרַחֵישׁ לִיה נִסָּא, וְשָׁמַע הָהוּא קָלָא דְאָמַר,
אֲבָרְהָם וַיִּצְחָק הוּוּ. נִפְל עַל אֲנַפּוּי,
וְחָמָא דִּיזְקָנָא דְאָבִיו, אָמַר לִיה, אָנָּא שְׂאִילְנָא,
וְאֶתִיבֹנָא, דְאֲבָרְהָם וַיִּצְחָק הוּוּ, דְעָרְעוּ לִיעֲקֹב, כִּד
אֶשְׁתִּיזִיב מִלְּבָן.

אָמַר לִיה, בְּרִי, פּוּק פִּיקְתָּד, וְסַב סִיבְתָּד, דְפּוּם
מִמְלִיל רַבְרָבָן הוּא. וְלֹא דָא הוּא בְּלַחֲזוּדוּהִי,
אֵלָא לְכָל צְדִיקָא, נִשְׁמַתְהוֹן דְצְדִיקָא מְעָרְעַן
קַדְמוּהִי לְשׁוֹבוֹתִיהָ. וְאֵינוֹן מִלְּאֲכִיָּא קְדִישִׁי עִילָאי.

וְתָא חַזִּי, יִצְחָק קַיִים הָוָה בְּתַחֲיָא שְׁעֵתָא, אָבִל
נִשְׁמַתִּיהָ קְדִישָׁא אֶתְנַסִּיבַת בְּכוּרְסִי וְקָרָא
דְמָאֲרִיָּה, כִּד אֶתְעַקַּד עַל גַּבִּי מִדְּבַחָא, וּמִכְדִּין

לשון הקודש

אָמַר לוֹ, בְּנִי, תּוֹצִיא הַפֶּתַח שְׁלֹךְ, וְקַח
דְּבָרֵי אָבִיךָ הַזֶּה, שְׁפֹה מִדְּבַר גְּדוּלוֹת
הוּא. וְלֹא זֶה בְּלִבְדָּא, אֵלָא לְכָל צְדִיק
נִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים נִפְגָּשִׁים לְפָנָיו לְהַצִּילוֹ,
וְהֵם הַמְּלָאכִים הַקְּדוּשִׁים הַעֲלִיּוֹנִים.

וּבֵא רָאָה, יִצְחָק הָיָה קַיִם בְּאוֹתָהּ שְׁעָה,
אָבִל הַנִּשְׁפָּה הַקְּדוּשָׁה נִלְקָחָה בְּכַסָּא
כְּבוֹד שֶׁל אֲדוֹנוֹ, כְּשֶׁנֶּעְקַד עַל גַּבִּי

לְפָנָיו. הַתְּרַגְּשׁ רַבִּי אֶלְעָזָר וְהַצְטַעַר
בְּנַפְשׁוֹ וְאָמַר: רַבּוֹן הָעוֹלָם – כִּד דְרַבּוּן,
טוֹב לָנוּ שְׁלֹא נִשְׁמַע, שְׁמַעְתִּי וְלֹא יִדְעֵתִי.
הַתְּרַחֵשׁ לוֹ גַם וְשָׁמַע אוֹתוֹ הַקּוֹל
שֶׁאֹמַר: אֲבָרְהָם וַיִּצְחָק הָיָה. נִפְל עַל פָּנָיו,
וְרָאָה אֶת דִּיזְקוֹן אָבִיו. אָמַר לוֹ: אֲנִי
שְׂאִילְתִּי, וְהַשִּׁיבוּנִי שֶׁאֲבָרְהָם וַיִּצְחָק הָיָה
שֶׁפָּגַעוּ בְּעֵקֶב כְּאֲשֶׁר נִצּוֹל מִלְּבָן.

אֶסְתִּימוּ עֵינָיו מִלְמַחְזֵי. וְהֵינּוּ דְכַתִּיב, (שם לא) וּפְתַח וַיִּצְחַק הָיָה לִי.

אָמַר לִיָּה מָה אָנֹכִי תַמּוֹן. אָמַר לִיָּה, אָנֹכִי וְאַתָּה מִלְאֲכֵי עֵילָאָה, לְאַשְׁתַּעֲשַׁע בְּמִשְׁיַחַא מִלְכָּא דְדוּד. קָם, עַד דְּתוּה קָם, חָמָא חֲמוּהֵי דְאַנְפּוּי נְהִירִין בְּשִׁמְשָׁא.

אָמַר לִיָּה חֲמוּי, מִלָּה חֲדָתָא שְׁמַעְתָּ, אוּ בְנִהִירוּ יִקְרָא זִינָא דְמִשָּׁה אֶסְתַּכְּלַתְּ. אָמַר לִיָּה לָא. אֵלָא וּפְאִין אֵינּוֹן צְדִיקָא, דְנִטְרִין לְהוֹן מִשְׁרִייתִי קְדִישֵׁי עֵילָאִי, שְׁנַאֲמַר (תהלים צא יא) כִּי מִלְאֲכֵי יִצְוִה לָךְ לְשִׁמְרֶךָ בְּכָל דְרָכֶיךָ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, עָשָׂה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יְרוּשָׁלַיִם לְמַעְלָה, בְּנִגְדַּיְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מִטָּה. וְנִשְׁבַּע שֶׁלֹּא יבֹא שָׁם, עַד (דף כו ע"א) שִׁיבֹאוּ יִשְׂרָאֵל

לשון הקודש

שְׁבָאוֹר כְּבוֹד הָיוּ שֶׁל מִשָּׁה הֶסְתַּכְּלַתְּ? אָמַר לוֹ: לָא, אֵלָא אֲשֶׁרִי הֵם הַצְּדִיקִים שְׁשׂוּמְרִים אוֹתָם מִחֲנוּת קְדוּשִׁים עֲלִיוֹנִים, שְׁנַאֲמַר (תהלים צא) כִּי מִלְאֲכֵי יִצְוִה לָךְ לְשִׁמְרֶךָ בְּכָל דְרָכֶיךָ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, עָשָׂה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יְרוּשָׁלַיִם לְמַעְלָה בְּנִגְדַּיְרוּשָׁלַיִם שֶׁל

הַמְּזֻבָּה, וּמֵאִז נִסְתַּמוּ עֵינָי מִלְרְאוֹת, וְהֵינּוּ מָה שְׁכַתּוּב (שם לא) וּפְתַח וַיִּצְחַק הָיָה לִי.

אָמַר לוֹ: מָה אָנּוּ שָׁם? אָמַר לוֹ: אֲנִי וְאַתָּה מִלְאֲכֵי עֲלִיוֹן לְהַשְׁתַּעֲשַׁע עִם הַמְּלַךְ הַמְּשִׁיחַ שֶׁל דוּד. קָם. בְּעוֹד שָׁקָם, רָאָה חֲמוּי שֶׁפָּנּוּ מֵאִירִים כְּמוֹ הַשְּׁמֶשׁ. אָמַר לוֹ חֲמוּי: דְּבַר חֲדָשׁ שְׁמַעְתָּ, אוּ

בִּירוּשָׁלַיִם שֶׁל מִטָּה. שֶׁנֶּאֱמַר, (הושע יא ט) בְּקֶרְבְךָ
קָדוֹשׁ וְלֹא אָבוֹא בְּעִיר.

וְשִׁבַע כְּתוּבָה שֶׁל מִלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת שׁוֹמְרִים אוֹתָם
סָבִיב, וְעַל כֵּן כָּל פֶּתַח וּפֶתַח כְּתוּבָה שֶׁל
מִלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת. וְהֵם הַפְּתָחִים הַנִּקְרָאִים שְׁעָרֵי צְדָק.
וְאֵלֹהֵי הֵם הַפְּתָחִים, הַמְּכַוְּנִים לְהַכְנִים שָׁם נִפְשׁוֹת
הַצְּדִיקִים. וְדוֹד הַמְּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם נִכְסֵף לָהֶם,
שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קיח יט כ) פֶּתַחוּ לִי שְׁעָרֵי צְדָק אֲבֹא בָם
אוֹדֶה יְהוָה, זֶה הַשְּׁעָר לַה' צְדִיקִים יִבְאוּ בוֹ.

וְלִמְעַלָּה מֵהֶם שׁוֹמְרִים מִלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת, בְּחֻמּוֹת
הָעִיר. שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה סב ו) עַל חֻמּוֹתֶיךָ
יְרוּשָׁלַיִם, זֶה הִיא יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מְעַלָּה, הַפְּקֻדָּתִי
שׁוֹמְרִים, אֵלֹהֵי מִלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת. וְתֹאנָא, שִׁבַע פְּתָחִים
יֵשׁ לְנִפְשׁוֹת הַצְּדִיקִים, לְהַכְנִים עַד מְקוֹם מְעַלָּתָם.
וְעַל כֵּן כָּל פֶּתַח וּפֶתַח שׁוֹמְרִים.

לשון הקודש

וְדוֹד הַמְּלֶךְ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, נִכְסֵף לָהֶם,
שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קיח) פֶּתַחוּ לִי שְׁעָרֵי צְדָק
אֲבֹא בָם אוֹדֶה יְהוָה, זֶה הַשְּׁעָר לַה' צְדִיקִים
יִבְאוּ בוֹ.

וְלִמְעַלָּה מֵהֶם שׁוֹמְרִים מִלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת
בְּחֻמּוֹת הָעִיר, שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה סב, ו) עַל
חֻמּוֹתֶיךָ יְרוּשָׁלַיִם - זֶה יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל
מְעַלָּה, הַפְּקֻדָּתִי שׁוֹמְרִים - אֵלֹהֵי מִלְאֲכֵי

מִטָּה, וְנִשְׁבַּע שֶׁלֹּא יָבֹא שָׁם עַד שִׁיבְאוּ
יִשְׂרָאֵל בִּירוּשָׁלַיִם שֶׁל מִטָּה, שֶׁנֶּאֱמַר
(הושע יא) בְּקֶרְבְךָ קָדוֹשׁ וְלֹא אָבוֹא בְּעִיר.

וְשִׁבַע כְּתוּבָה שֶׁל מִלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת שׁוֹמְרִים
אוֹתָם סָבִיב, וְעַל כֵּן כָּל פֶּתַח וּפֶתַח כְּתוּבָה
שֶׁל מִלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת, וְהֵם הַפְּתָחִים
הַנִּקְרָאִים שְׁעָרֵי צְדָק, וְאֵלֹהֵי הֵם הַפְּתָחִים
הַמְּכַוְּנִים לְהַכְנִים שָׁם נִפְשׁוֹת הַצְּדִיקִים.

הַפֶּתַח הָרֵאשׁוֹן, נִכְנָסַת הַנְּשָׂמָה בְּמַעֲרַת
הַמְּכַפְּלָה. שֶׁהִיא סְמוּכָה לְגַן עֵדֶן. וְאָדָם
הָרֵאשׁוֹן, שׁוֹמֵר עָלָיו. זְכָתָה, הוּא מְכַרְיו וְאוֹמֵר,
פָּנּוּ מִקּוֹם, שָׁלוֹם בּוֹאֵךְ. וַיֵּצֵאָה מִפֶּתַח הָרֵאשׁוֹן.

הַפֶּתַח הַשֵּׁנִי בְּשַׁעְרֵי גֵן עֵדֶן, וּמוֹצְאָה אֶת
הַכְּרוּבִים, וְאֵת לֵהט הַחֶרֶב הַמַּתְהַפֶּכֶת.
זְכָתָה, נִכְנָסַת בְּשָׁלוֹם. וְאִם לָאוּ, שָׁם תִּקְבַּל עֲזוֹנָשָׁה,
וְתִשָּׁפֵט בְּלֶהב הַכְּרוּבִים. וּכְנֻגָדָם הָיוּ הַכְּרוּבִים
בְּמַקְדָּשׁ, בְּשַׁעַר שְׁחֵפְהֵן נִכְנָס בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים, זְכָה
נִכְנָס בְּשָׁלוֹם. לֹא זְכָה, מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרוּבִים יוֹצֵא
לֵהב, וְנִשְׂרַף מִבְּפָנָיו, וּמֵת. וְהָיוּ מְכוּוֹנִים כְּנֻגָד אֵלּוּ
אֲשֶׁר בְּשַׁעַר גֵּן עֵדֶן, לְצַרְף הַנְּשָׂמוֹת.

לשון הקודש

את הכְּרוּבִים וְאֵת לֵהט הַחֶרֶב
הַמַּתְהַפֶּכֶת. זְכָתָה - נִכְנָסַת בְּשָׁלוֹם. וְאִם
לָאוּ - שָׁם תִּקְבַּל עֲזוֹנָשָׁה, וְתִשְׂרַף בְּלֶהט
הַכְּרוּבִים. וּכְנֻגָדָם הָיוּ הַכְּרוּבִים בְּמַקְדָּשׁ,
בְּשַׁעַר שְׁחֵפְהֵן נִכְנָס בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים. זְכָה
- נִכְנָס בְּשָׁלוֹם. לֹא זְכָה - מִבֵּין שְׁנֵי
הַכְּרוּבִים יוֹצֵא לֵהב, וְנִשְׂרַף מִבְּפָנָיו
וּמֵת. וְהָיוּ מְכוּוֹנִים כְּנֻגָד אֵלּוּ אֲשֶׁר בְּשַׁעַר
גֵּן עֵדֶן, לְצַרְף הַנְּשָׂמוֹת.

הַשָּׂרֵת. וְלִמְדֵנוּ, שֶׁבַע פְּתָחִים יֵשׁ
לְנַפְשׁוֹת הַצְּדִיקִים לְהִכָּנֵס עַד מִקּוֹם
מַעְלָתָם, וְעַל כֵּל פֶּתַח וּפֶתַח שׁוֹמְרִים.
הַפֶּתַח הָרֵאשׁוֹן - נִכְנָסַת הַנְּשָׂמָה
בְּמַעֲרַת הַמְּכַפְּלָה, שֶׁהִיא סְמוּכָה לְגַן
עֵדֶן, וְאָדָם הָרֵאשׁוֹן שׁוֹמֵר עָלָיו. זְכָתָה -
הוּא מְכַרְיו וְאוֹמֵר: פָּנּוּ מִקּוֹם, שָׁלוֹם
בּוֹאֵךְ. וַיֵּצֵאָה מִפֶּתַח הָרֵאשׁוֹן.
הַפֶּתַח הַשֵּׁנִי - בְּשַׁעְרֵי גֵן עֵדֶן, וּמוֹצְאָה

זָכַתָּה הַנְּשָׂמָה, נוֹתַנִּין לָהּ פִּינְקָס סִימֹן לִיבְנִים,
 וְנִכְנָסֶת לְגַן עֵדֶן אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ. וְעֲמוּד אֶחָד
 שֶׁל עֵנָן וְנוֹגֵה מְעֹרֵב זֶה בָּזָה, וְעֵשָׂן וְנוֹגֵה סְבִיבָיו.
 שְׁנֵאמַר, (ישעיה ד ה) וּבָרָא ה' עַל כָּל מְכוּן הַר צִיּוֹן וְעַל
 מִקְרָאֶיהָ עֵנָן יוֹמָם וְעֵשָׂן וְנוֹגֵה. וְהוּא נְעוּץ מִלְמַטָּה
 לְמַעַלָּה לְשַׁעְרֵי שָׁמַיִם. זָכַתָּה לְעֵלוֹת לְמַעַלָּה, עוֹלָה
 בְּאוֹתוֹ עֲמוּד. לֹא זָכַתָּה יוֹתֵר, נִשְׁאַרְתְּ שָׁם,
 וּמִתְעַדְנֶת מֵהַטּוֹב אֲשֶׁר לְמַעַלָּה. דֹּאמַר רַבִּי יוֹסֵי,
 רְאִיתִי גַן עֵדֶן, וְהוּא מְכוּוֹן כְּנֶגֶד פְּרוּכַת קַרְחַת
 הַנּוֹרָא אֲשֶׁר לְמַעַלָּה. וְהִיא נִהְיֶית מִזִּיּוֹ הַשְּׂכִינָה,
 אָבֵל אֵינָה נִיזוֹנֶת מִמֶּנָּה.

זָכַתָּה לְעֵלוֹת, עוֹלָה בְּאוֹתוֹ עֲמוּד, עַד שְׁמֹנְעֶת
 עַד הַפֶּתַח הַשְּׁלִישִׁי. וְהוּא נֶגֶד הַרְקִיעַ
 הַנִּקְרָא זְבוּל. וּמִנְעֶת עַד יְרוּשָׁלַיִם אֲשֶׁר שָׁם. וְשָׁם
 הַשּׁוֹמְרִים. זָכַתָּה, פּוֹתְחִין לָהּ הַפֶּתָחִים וְנִכְנָסֶת.

לשון הקודש

זָכַתָּה הַנְּשָׂמָה – נוֹתַנִּים לָהּ פִּינְקָס סִימֹן
 לִבְנִים, וְנִכְנָסֶת לְגַן עֵדֶן אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ.
 וְעֲמוּד אֶחָד שֶׁל עֵנָן וְנוֹגֵה מְעֹרֵב זֶה בָּזָה,
 וְעֵשָׂן וְנוֹגֵה סְבִיבָיו, שְׁנֵאמַר (ישעיה ד ה)
 וּבָרָא ה' עַל כָּל מְכוּן הַר צִיּוֹן וְעַל
 מִקְרָאֶיהָ עֵנָן יוֹמָם וְעֵשָׂן וְנוֹגֵה. וְהוּא נְעוּץ
 מִלְמַטָּה לְמַעַלָּה לְשַׁעְרֵי שָׁמַיִם. זָכַתָּה
 לְעֵלוֹת לְמַעַלָּה – עוֹלָה בְּאוֹתוֹ עֲמוּד, עַד
 שְׁמֹנְעֶת עַד הַפֶּתַח הַשְּׁלִישִׁי, וְהוּא נֶגֶד
 הַרְקִיעַ הַנִּקְרָא זְבוּל. וּמִנְעֶת עַד יְרוּשָׁלַיִם

זָכַתָּה הַנְּשָׂמָה – נוֹתַנִּים לָהּ פִּינְקָס סִימֹן
 לִבְנִים, וְנִכְנָסֶת לְגַן עֵדֶן אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ.
 וְעֲמוּד אֶחָד שֶׁל עֵנָן וְנוֹגֵה מְעֹרֵב זֶה בָּזָה,
 וְעֵשָׂן וְנוֹגֵה סְבִיבָיו, שְׁנֵאמַר (ישעיה ד ה)
 וּבָרָא ה' עַל כָּל מְכוּן הַר צִיּוֹן וְעַל
 מִקְרָאֶיהָ עֵנָן יוֹמָם וְעֵשָׂן וְנוֹגֵה. וְהוּא נְעוּץ
 מִלְמַטָּה לְמַעַלָּה לְשַׁעְרֵי שָׁמַיִם. זָכַתָּה
 לְעֵלוֹת לְמַעַלָּה – עוֹלָה בְּאוֹתוֹ עֲמוּד, לֹא

לֹא זָכַתָּה, נוֹעְלִים הַשְּׁעָרִים, וְדוּחִים אוֹתָהּ לַחוּץ,
 וְנוֹמְלִים פִּינְקָסָה מְמַנָּה, וְהַנְּשָׂמָה
 אוֹמְרָת, (שה"ש ה ז) מְצֹאֲנֵי הַשּׁוֹמְרִים הַסּוֹבְבִים בְּעִיר,
 אֵלּוּ מִלְּאֲבֵי הַשָּׁרֵת, הַשּׁוֹמְרִים בֵּית הַמִּקְדָּשׁ
 וִירוּשָׁלַיִם אֲשֶׁר לְמַעְלָה. נִשְׂאוּ אֶת רְדִידֵי מַעְלֵי.
 זֶהוּ פִינְקָס סִימָן שְׁלָה. שׁוֹמְרֵי הַחֹמוֹת, כְּמָה
 דָּאת אָמַר (ישעיה סב ו) עַל חֹמוֹתֶיךָ יְרוּשָׁלַיִם
 הַפְּקַדְתִּי שׁוֹמְרִים.

זָכַתָּה לַעְלוֹת, נִכְנְסַת שָׁם בְּאוֹתָן הַשְּׁעָרִים,
 וּמִשְׁבַּחַת לְהַקְדֹּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּבֵית
 הַמִּקְדָּשׁ אֲשֶׁר לְמַעְלָה. וּמִיכָאֵל הַשָּׁר הַגָּדוֹל
 מִקְרִיב אוֹתָהּ לְקַרְבָּן. אָמַר רַבִּי יִצְחָק לְרַבִּי חִיָּיא,
 מַה קְרָבָן הוּא זֶה, יָכוֹל לֵאמֹר כִּשְׂאֵר הַקְרָבָן. אָמַר
 רַבִּי חִיָּיא, הַקְרָבָה זוֹ הִיא בְּאֶדָם הַמִּקְרִיב הַזֶּה
 לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ.

לשון הקודש

אֲשֶׁר שָׁם. וְשָׁם הַשּׁוֹמְרִים. זָכַתָּה –
 פוֹתַחֲחִין לָהּ הַפְּתָחִים וְנִכְנְסַת.
 לֹא זָכַתָּה – נוֹעְלִים הַשְּׁעָרִים, וְדוּחִים
 אוֹתָהּ לַחוּץ, וְנוֹמְלִים פִּינְקָסָה מְמַנָּה,
 וְהַנְּשָׂמָה אוֹמְרָת, (שיר ה, ז) מְצֹאֲנֵי הַשּׁוֹמְרִים
 הַסּוֹבְבִים בְּעִיר. אֵלּוּ מִלְּאֲבֵי הַשָּׁרֵת,
 הַשּׁוֹמְרִים בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וִירוּשָׁלַיִם אֲשֶׁר
 לְמַעְלָה. נִשְׂאוּ אֶת רְדִידֵי מַעְלֵי – זֶהוּ

פִּינְקָס, סִימָן שְׁלָה. שׁוֹמְרֵי הַחֹמוֹת – כְּמָה
 שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה סב) עַל חֹמוֹתֶיךָ יְרוּשָׁלַיִם
 הַפְּקַדְתִּי שׁוֹמְרִים.

זָכַתָּה לַעְלוֹת – נִכְנְסַת שָׁם בְּאוֹתָם
 הַשְּׁעָרִים, וּמִשְׁבַּחַת לְהַקְדֹּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ אֲשֶׁר לְמַעְלָה. וּמִיכָאֵל
 הַשָּׁר הַגָּדוֹל מִקְרִיב אוֹתָהּ לְקַרְבָּן. אָמַר
 רַבִּי יִצְחָק לְרַבִּי חִיָּיא: מַה קְרָבָן הוּא זֶה,

וּמִיכָאֵל הוֹלֵךְ עִמָּהּ, עַד הַפֶּתַח הָרְבִיעִי
 וְהַחֲמִישִׁי וְהַשְּׁשִׁי, אֹמֵר לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֲשֶׁרִי בְּנִידָה, בְּנֵי
 אוֹהֲבֵיךָ אֲבָרְתָם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב, אֲשֶׁרִיהֶם הַצְּדִיקִים
 הַטּוֹבִים הַזּוֹכִים לָזֶה. עַד שְׁמַנְיָעִים לְשַׁעַר הַשְּׁבִיעִי,
 שֶׁהוּא עֲרֻבוֹת, וְגִנְזֵי חַיִּים טוֹבִים מְצוּיִן שָׁם, וְכָל
 נְשִׁמוֹתֵיהֶם שֶׁל צְדִיקִים כָּלָם שָׁם, וְנַעֲשִׂים מִלְּאֲכֵי
 הַשָּׂרֵת, וּמְקַלְסִין לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְנִזְוָנִין
 מִזֵּיו הַשְּׁכִינָה, אֲסַפְּקֵלְרִיָּה הַמְּאִירָה, וְשָׁם הַמְּנוּחָה
 וְהַנְּחֻלָּה, וְנוֹחַ חַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא, אֲשֶׁר (ישעיה סד ג) עֵין
 לֹא רָאָתָה אֱלֹהִים זוֹלָתָךְ.

וְזֶהוּ, אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת נח נח איש צדיק תמים. מי
 רָאוּי לְהִיּוֹת בְּזוֹ הַהֲנָאָה וְהַמְּנוּחָה וְהַמְּרֻגְוָע,
 מִי שֶׁהוּא אִישׁ צְדִיק תָּמִים. אֹמֵר רַב פְּפִי, זֹאת

לשון הקודש

עֲרֻבוֹת, וְגִנְזֵי חַיִּים טוֹבִים מְצוּיִים שָׁם,
 וְכָל נְשִׁמוֹתֵיהֶם שֶׁל צְדִיקִים כָּלָם שָׁם,
 וְנַעֲשִׂים מִלְּאֲכֵי הַשָּׂרֵת, וּמְקַלְסִים לִפְנֵי
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְנִזְוָנִין מִזֵּיו הַשְּׁכִינָה,
 אֲסַפְּקֵלְרִיָּה הַמְּאִירָה, וְשָׁם הַמְּנוּחָה
 וְהַנְּחֻלָּה, וְנוֹחַ חַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא, (שם סד)
 אֲשֶׁר עֵין לֹא רָאָתָה אֱלֹהִים זוֹלָתָךְ.
 וְזֶהוּ, (בראשית ו) אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת נח נח איש
 צְדִיק תָּמִים. מִי רָאוּי לְהִיּוֹת בְּזוֹ הַהֲנָאָה

יכול לומר כשאר הקרבן? אָמֵר רַבִּי
 חֵיִיא: הַקְּרָבָה זו הִיא כְּאֵדָם הַמְּקַרֵּב
 דוֹרוֹן לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ.
 וּמִיכָאֵל הוֹלֵךְ עִמָּהּ, עַד הַפֶּתַח הָרְבִיעִי
 וְהַחֲמִישִׁי וְהַשְּׁשִׁי, וְאֹמֵר לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא: רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֲשֶׁרִי בְּנִידָה,
 בְּנֵי אוֹהֲבֵיךָ אֲבָרְתָם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב,
 אֲשֶׁרִיהֶם הַצְּדִיקִים הַטּוֹבִים הַזּוֹכִים לָזֶה.
 עַד שְׁמַנְיָעִים לְשַׁעַר הַשְּׁבִיעִי, שֶׁהוּא

הַמְּנוּחָה לְמַעַלָּה, הִיא אֶת הָאֱלֹהִים הַתְּהַלֵּךְ נח,
לְמַעַלָּה, וְלֹא לְמַטָּה.

אֱלֹהִים תּוֹלְדוֹת נח, ר' אֶלְכָס־נְדָרָאִי פְתַח (תהלים פא)
ע לא יְהִיָּה בְךָ אֵל זָר וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל
נֹכַר. לא יְהִיָּה בְךָ אֵל זָר, זֶה יִצְרַח הָרַע. וְלֹא
תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל נֹכַר, שְׂלֹא תִבְעוֹל אֲרָמִית.

רַבִּי אֶלְעָזָר אֹמֵר, לֹא יְהִיָּה בְךָ אֵל זָר, שְׂלֹא
תִּהְיֶה נח לְכַעֲסִים. שְׂפָל הַכּוֹעִים, כְּאִלּוּ עוֹבֵד
עֲבוּדָה זָרָה. דְּאָמַר רַבִּי עֲקִיבָא, כִּי הוּא דִּרְכוּ שֶׁל
יִצְרַח הָרַע, הַיּוֹם אֹמֵר לֵךְ עֲשֵׂה כִּי, וְלִמְחָר אֹמֵר
לֵךְ עֲבוֹד עֲבוּדָה זָרָה, וְהוֹלֵךְ וְעוֹבֵד.

הוּא הָיָה אֹמֵר, כַּעֲסִים תִּלְמִיד חֲכָם גָּדוֹל מִכֶּלֶן.
בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בְּדְבָרִים שֶׁהֵם כֹּנְנֵד
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, דְּאָמְרָה תּוֹרָה (משלי כא ל) אֵין

לשון הקודש

רַבִּי אֶלְעָזָר אֹמֵר, לֹא יְהִיָּה בְךָ אֵל זָר –
שְׂלֹא תִהְיֶה נח לְכַעֲסִים. שְׂפָל הַכּוֹעִים,
כְּאִלּוּ עוֹבֵד עֲבוּדָת אֱלִילִים. שְׂאָמַר רַבִּי
עֲקִיבָא, כִּי הוּא דִּרְכוּ שֶׁל יִצְרַח הָרַע: הַיּוֹם
אֹמֵר לֵךְ עֲשֵׂה כִּי, וְלִמְחָר אֹמֵר לֵךְ עֲבוֹד
עֲבוּדָה זָרָה, וְהוֹלֵךְ וְעוֹבֵד.

הוּא הָיָה אֹמֵר, כַּעֲסִים תִּלְמִיד חֲכָם גָּדוֹל
מִכֶּלֶן. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בְּדְבָרִים
שֶׁהֵם כֹּנְנֵד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׂאָמְרָה

וְהַמְּנוּחָה וְהַמְּרֻגָּע? מִי שֶׁהוּא אִישׁ צַדִּיק
תָּמִים. אָמַר רַב פְּפִי, זֹאת הַמְּנוּחָה
לְמַעַלָּה, הִיא אֶת הָאֱלֹהִים הַתְּהַלֵּךְ נח,
לְמַעַלָּה, וְלֹא לְמַטָּה.

אֱלֹהִים תּוֹלְדוֹת נח, רַבִּי אֶלְכָס־נְדָרָאִי פְתַח,
(תהלים פא) ע לא יְהִיָּה בְךָ אֵל זָר וְלֹא
תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל נֹכַר. לא יְהִיָּה בְךָ אֵל זָר
– זֶה יִצְרַח הָרַע. וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל נֹכַר
– שְׂלֹא תִבְעוֹל אֲרָמִית.

חֲכָמָה וְאִין תְּבוּנָה וְאִין עֵצָה לְנֶגְדַּהּ. אֲבָל
בְּדַבְרִים אַחֲרִים אָסוּר לֹא לְכַעֵס. וְהָרַב אֲצֵל
תְּלָמִיד, בְּדִי שִׁיחָא מְצוּי בְּכַבּוּדוֹ וּבְמוֹרָאוֹ מִתָּר.
וְאֲצֵל שְׂאָר הָעָם לְמַעַן יִהְיֶה מוֹרָאוֹ עֲלֵיהֶם לְשֵׁם
שָׁמַיִם, מִתָּר. וְשְׂאָר אַנְשֵׁים אָסוּר, שְׂאִין פְּעֻסָּנוּתָם
לְיִרְאֵת שָׁמַיִם.

אָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן, מִדַּת הַצְּדִיק, קָשָׁה לְכַעֵס, וְנַח
לְרָצוֹת. וְזוֹ הַמִּדָּה גְּדוּלָּה מְבוֹלָם, וּבֵא
הַפְּתוּב לְהוֹרוֹת, אֵלֶּה תוֹלְדוֹת נַח, נַח בְּדַעְתּוֹ, נַח
בְּדִיבוּרוֹ, נַח בְּמַהֲלָכוֹ. וּמִי עוֹשֶׂה זֶה. אִישׁ צְדִיק.
וּבְשִׁמַּת, אוֹמְרִים עָלָיו, אִי עָנּוּ, אִי חָסִיד. תָּמִים
הָיָה בְּדוֹרוֹתָיו, וְלִמְאֵי יוֹפֵה, אֵת הָאֱלֹהִים הַתְּהִלָּךְ
נַח, לְמַעַלָּה עַל כָּל הַמַּעַלּוֹת.

לשון הקודש

לכַעֵס, וְנַח לְרָצוֹת. וְזוֹ הַמִּדָּה גְּדוּלָּה
מְבֻלָּן. וּבֵא הַפְּתוּב לְהוֹרוֹת, אֵלֶּה תוֹלְדוֹת
נַח - נַח בְּדַעְתּוֹ, נַח בְּדִיבוּרוֹ, נַח
בְּמַהֲלָכוֹ. וּמִי עוֹשֶׂה זֶה? אִישׁ צְדִיק.
וּבְשִׁמַּת, אוֹמְרִים עָלָיו: אִי עָנּוּ, אִי חָסִיד.
תָּמִים הָיָה בְּדוֹרוֹתָיו, וְלִמְאֵי יוֹפֵה? אֵת
הָאֱלֹהִים הַתְּהִלָּךְ נַח, לְמַעַלָּה עַל כָּל
הַמַּעַלּוֹת.

תוֹרָה (משלי כ"א) אִין חֲכָמָה וְאִין תְּבוּנָה וְאִין
עֵצָה לְנֶגְדַּהּ. אֲבָל בְּדַבְרִים אַחֲרִים
אָסוּר לֹא לְכַעֵס. וְהָרַב אֲצֵל תְּלָמִיד, בְּדִי
שִׁיחָא מְצוּי בְּכַבּוּדוֹ וּבְמוֹרָאוֹ - מִתָּר.
וְאֲצֵל שְׂאָר הָעָם, לְמַעַן יִהְיֶה מוֹרָאוֹ
עֲלֵיהֶם לְשֵׁם שָׁמַיִם - מִתָּר. וְשְׂאָר אַנְשֵׁים
אָסוּר, שְׂאִין פְּעֻסָּנוּתָם לְיִרְאֵת שָׁמַיִם.
אָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן, מִדַּת הַצְּדִיק - קָשָׁה

וַיִּזְלַד נח שְׁלֹשָׁה בָּנִים. תֵּאֵנִי רַבִּי פְּרוֹסְפֵדָאִי,
 אֵלּוּ שְׁלֹשָׁה הִנְהַגְוֹת אֲשֶׁר פָּאָדָם. הִנְהַגְוֹת
 הַנְּשָׁמָה, לְהִיּוֹת לוֹ עֵזֶר בְּעִבּוּדַת פּוֹרְאוֹ, וְהִיא
 הַנְּקִרְאָת שֵׁם. וְהִנְהַגְוֹת הַתְּאֻוָּה, וְהַיִּצָּר הָרַע,
 הַמְּנַהֵיג וְהַמְּחַמֵּם אֶת הַגּוֹף בְּדַבַּר עֲבִירוֹת, וְהִיא
 הַנְּקִרְאָת חָם. וְהִנְהַגְוֹת הַיִּצָּר טוֹב, הַמְּנַהֵיג אֶת
 הָאָדָם בְּכָל טוֹב, וְלִיְפוֹת מַעֲשָׂיו בַּתּוֹרָה וּבִירְאַת
 הַשָּׁם, וְהִיא הַנְּקִרְאָת יַפֶּת. וְהַהִנְהַגָּה הַזֹּאת יִנְהִיג
 הָאָדָם לְהוֹלִיכוֹ בְּדֶרֶךְ חַיִּים.

וּמִי מְעַכְבֵּי וּמְפַסְדֵי. וְתַשְׁחַת הָאָרֶץ לִפְנֵי
 הָאֱלֹהִים, זֶהוּ הַגּוֹלָם, הַמְּפַסֵּיד וְהַמְּשַׁחֵית אֶת
 הַכֹּל. וְעָלָיו אָמַר שְׁלֹמֹה בְּחֻכְמָתוֹ, (משלי ו לב) מִשְׁחֵית
 נַפְשׁוֹ (דף כו ע"ב) הוּא יַעֲשֶׂנָה. מֵאֵי הוּא יַעֲשֶׂנָה, אָמַר
 רַבִּי פְּרוֹסְפֵדָאִי הַגּוֹלָם יַעֲשֶׂנָה נְשַׁחֵתֵת.

לשון הקודש

הַנְּקִרְאָת יַפֶּת. וְהַהִנְהַגָּה הַזֹּאת יִנְהִיג הָאָדָם
 לְהוֹלִיכוֹ בְּדֶרֶךְ חַיִּים.

וּמִי מְעַכְבֵּי וּמְפַסְדֵי? (בראשית ו) וְתַשְׁחַת
 הָאָרֶץ לִפְנֵי הָאֱלֹהִים. זֶהוּ הַגּוֹלָם, הַמְּפַסֵּיד
 וְהַמְּשַׁחֵית אֶת הַכֹּל. וְעָלָיו אָמַר שְׁלֹמֹה
 בְּחֻכְמָתוֹ, (משלי ו) מִשְׁחֵית נַפְשׁוֹ הוּא
 יַעֲשֶׂנָה. מֵאֵי זֶה הוּא יַעֲשֶׂנָה? אָמַר רַבִּי
 פְּרוֹסְפֵדָאִי, הַגּוֹלָם יַעֲשֶׂנָה נְשַׁחֵתֵת.

וַיִּזְלַד נח שְׁלֹשָׁה בָּנִים. שְׁנֵה רַבִּי
 פְּרוֹסְפֵדָאִי, אֵלּוּ שְׁלֹשׁ הַנְּהַגְוֹת אֲשֶׁר
 פָּאָדָם: הַנְּהַגְוֹת הַנְּשָׁמָה, לְהִיּוֹת לוֹ עֵזֶר
 בְּעִבּוּדַת פּוֹרְאוֹ, וְהִיא הַנְּקִרְאָת שֵׁם.
 וְהִנְהַגְוֹת הַתְּאֻוָּה וְהַיִּצָּר הָרַע, הַמְּנַהֵיג
 וְהַמְּחַמֵּם אֶת הַגּוֹף בְּדַבַּר עֲבִירוֹת, וְהִיא
 הַנְּקִרְאָת חָם. וְהִנְהַגְוֹת הַיִּצָּר הַטּוֹב,
 הַמְּנַהֵיג אֶת הָאָדָם בְּכָל טוֹב, וְלִיְפוֹת
 מַעֲשָׂיו בַּתּוֹרָה וּבִירְאַת הַשָּׁם, וְהִיא

דְּבַר אַחַר אֱלֹהַ תּוֹלְדוֹת נח, מֵה פְּתִיב לְמַעְלָה
 מִהָעֵנָן, וַיִּנְחָם ה' כִּי עָשָׂה אֶת הָאָדָם בְּאָרֶץ
 וַיִּתְעַצֵּב אֵל לִבּוֹ. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, בֵּא וְרֵא
 שְׂאִין כְּמִדַּת בְּשָׂר וָדָם, מִדּוֹתָיו שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא. מִדַּת בְּשָׂר וָדָם, עוֹשֶׂה מֵה שְׁעוֹשֶׂה, וְלֹא אַחַר
 כֵּן מִתְחַרֵּט וּמִתְעַצֵּב מִמֶּנּוּ, יְכוּל אִף הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא כֵּן.

תָּא שְׂמַע, דְּכִתִּיב (דברים ל טו) רֵאָה נְתַתִּי לְפָנֶיךָ
 הַיּוֹם אֶת הַחַיִּים וְאֶת הַטּוֹב וְאֶת הַפְּטוֹת וְאֶת
 הָרָע. וְהִזְהִיר לְאָדָם וְאָמַר, (שם ל יט) וּבַחֲרַתְּ בַּחַיִּים
 לְמַעַן תַּחֲיֶה. וְאִם הוּא הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ רָע, הוּא בְּעוֹנֵנו
 יָמוֹת. שְׁנֵאמַר, (משלי ה כב) עוֹנוֹתָיו יִלְכְּדוּנוּ אֶת הָרָשָׁע.
 כֶּךָ כְּתִיב, (בראשית ו ה) וַיִּרְא ה' כִּי רַבָּה רָעַת הָאָדָם.
 אָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲנִי רוֹאָה כִּי כָּלֵם
 מִחוּיָבִים, וְאִם יָכֻלוּ בְּרַעְתָם, הֲרִי יֵאבֵד עוֹלָמִי.

לשון הקודש

בֵּא תִשְׁמַע, שְׂפָתוֹב (דברים ל) רֵאָה נְתַתִּי
 לְפָנֶיךָ הַיּוֹם אֶת הַחַיִּים וְאֶת הַטּוֹב וְאֶת
 הַפְּטוֹת וְאֶת הָרָע. וְהִזְהִיר לְאָדָם וְאָמַר (שם
 וּבַחֲרַתְּ בַּחַיִּים לְמַעַן תַּחֲיֶה. וְאִם הוּא
 הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ רָע - הוּא בְּעוֹנֵנו יָמוֹת,
 שְׁנֵאמַר (משלי ה) עוֹנוֹתָיו יִלְכְּדוּנוּ אֶת
 הָרָשָׁע. כֶּךָ כְּתוּב (בראשית ו) וַיִּרְא ה' כִּי רַבָּה
 רָעַת הָאָדָם. אָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: אֲנִי

דְּבַר אַחַר, אֱלֹהַ תּוֹלְדוֹת נח, מֵה פְּתִיב
 לְמַעְלָה מִהָעֵנָן? (בראשית ו) וַיִּנְחָם ה' כִּי
 עָשָׂה אֶת הָאָדָם בְּאָרֶץ וַיִּתְעַצֵּב אֵל לִבּוֹ.
 רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, בֵּא וְרֵא שְׂאִין
 כְּמִדַּת בְּשָׂר וָדָם מִדּוֹתָיו שֶׁל הַקָּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא. מִדַּת בְּשָׂר וָדָם - עוֹשֶׂה מֵה
 שְׁעוֹשֶׂה, וְלֹא אַחַר כֵּן מִתְחַרֵּט וּמִתְעַצֵּב
 מִמֶּנּוּ. יְכוּל אִף הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כֵּן?

בֵּינוֹן שְׂרָאָה לְנַח וּבְנָיו שְׁהִיוּ צְדִיקִים וַיִּשְׂאֵר פְּלִיטָה
בְּעוֹלָם, הַתְּנַחֵם וְשִׂמְחָה.

וְאָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, הָאִי וַיִּנְחָם, לְשׁוֹן נַחֲמָה
הוּא. וְכֵן כָּל וַיִּנְחָם שְׁבַת־זֶרֶה, לְשׁוֹן נַחֲמָה
הוּא. רוּאָה אֶת הָרַע, וְרוּאָה אֶת הַטּוֹב, וּמִתְנַחֵם
עִם הַטּוֹב. אָמַר לִיהִ ר' עֲקִיבָא, לְדַבְרֵיךְ, מֵאִי
וַיִּתְעַצֵּב אֶל לְבוֹ. אָמַר לִיהִ, בַּא וְרוּאָה מִדַּת
רַחֲמָנוּתוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כִּי אָף עַל פִּי
שְׁהַתְנַחֵם לָקַח עֲצָבוֹן עַל אֲבֹדַת הָרְשָׁעִים, שְׂאָף
עַל פִּי שְׁהִיוּ רְשָׁעִים, אֵינּוּ חֲפִיץ בְּמִיתַתָּן, וְלֹא
הֵיטֵה שְׂמִיחָה לְפָנָיו.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מֵאִי דְכַתִּיב, וְנַח מָצָא חֵן בְּעֵינַי
ה'. שְׁמוֹ גָּרִים, נַח בְּהַפּוּךְ חֵן. וְלָמָּה פָּתַח
קָרָא בְּתוֹלְדוֹתָיו תְּחִלָּה, כִּדִּי לְהַרְאוֹת לְעוֹלָם כְּמוֹ

לְשׁוֹן הַקּוֹדֵשׁ

עֲקִיבָא: לְדַבְרֵיךְ, מֵהוּ וַיִּתְעַצֵּב אֶל לְבוֹ?
אָמַר לוֹ: בַּא וְרוּאָה מִדַּת רַחֲמָנוּתוֹ שֶׁל
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כִּי אָף עַל פִּי
שְׁהַתְנַחֵם, לָקַח עֲצָבוֹן עַל אֲבֹדַת
הָרְשָׁעִים. שְׂאָף עַל פִּי שְׁהִיוּ רְשָׁעִים, אֵינּוּ
חֲפִיץ בְּמִיתַתָּן, וְלֹא הֵיטֵה שְׂמִיחָה לְפָנָיו.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מֵהוּ שְׂכַתוֹב (שם) וְנַח
מָצָא חֵן בְּעֵינַי ה'? שְׁמוֹ גָּרִים, נַח בְּהַפּוּךְ

רוּאָה כִּי כָלֵם מְחַיְבִים, וְאִם יִכְלוּ
בְּרַעְיָתָם, הָרִי יֵאָבֵד עוֹלָמִי. בֵּינוֹן שְׂרָאָה
לְנַח וּבְנָיו שְׁהִיוּ צְדִיקִים וַיִּשְׂאֵר פְּלִיטָה
בְּעוֹלָם, הַתְּנַחֵם וְשִׂמְחָה.

וְאָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, מֵהוּ וַיִּנְחָם, לְשׁוֹן
נַחֲמָה הוּא. וְכֵן כָּל וַיִּנְחָם שְׁבַת־זֶרֶה לְשׁוֹן
נַחֲמָה הוּא. רוּאָה אֶת הָרַע, וְרוּאָה אֶת
הַטּוֹב, וּמִתְנַחֵם עִם הַטּוֹב. אָמַר לוֹ רַבִּי

שְׁהוּא הָיָה צְדִיק, אַף הֵם הָיוּ צְדִיקִים, וַיִּרְאוּיִן
לְהִתְיַשֵּׁב הָעוֹלָם מֵהֶם.

וּמִנָּא לָן תָּא תָּזִי, פִּינּוֹן שְׁנַבְנָסוּ לְתִיבָה, רָאוּ
בְּצַעְרוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְנַצְטַעְרוּ, וּמְנַעוּ עֲצָמָם
מִפְּרִיָּה וּרְבִיָּה. וְאֵף עַל פִּי שְׁיַצְאוּ, יַצְאוּ כְּמוֹ בֵּן.
עַד שְׂרָאָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מַעֲשִׂיהֶם, וְאָמַר, לֹא
תִּהְיוּ בְּרֵאתִי עוֹלָמִי, וְאַתֶּם פְּרוּ וּרְבוּ, הַיְדוּוֹגוּ
לְנִשְׁוֹתֵיכֶם, וַעֲשׂוּ פְּרִיָּה וּרְבִיָּה. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה, בִּרְכָם,
שְׁנַאֲמַר, וַיְבָרֵךְ אֱלֹהִים אֶת נֹחַ וְאֶת בְּנָיו וְגו'.

אֱלֹהֵי תוֹלְדוֹת נֹחַ. רַבִּי פִּנְחָס פָּתַח, (בראשית ו'
ב) וַיִּרְאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים אֶת בְּנוֹת הָאָדָם כִּי
טֹבֹת הֵנָּה. מֵאֵן אֵינּוֹן בְּנֵי הָאֱלֹהִים, בְּנֵי גְדוּלֵי
הַדּוֹר. מִלְּמַד שֶׁהָיוּ טוֹבוֹת מִרְאָה, פְּתִיב הַכָּא כִּי
טוֹבוֹת הֵנָּה, וְכִתִּיב הֵתָם (שם כד טז) טוֹבֹת מִרְאָה מְאֹד.

לשון הקודש

בְּרֵאתִי עוֹלָמִי, וְאַתֶּם פְּרוּ וּרְבוּ, הַיְדוּוֹגוּ
לְנִשְׁוֹתֵיכֶם, וַעֲשׂוּ פְּרִיָּה וּרְבִיָּה. בְּאוֹתָהּ
שָׁעָה בִּרְכָם, שְׁנַאֲמַר (שם ט) וַיְבָרֵךְ אֱלֹהִים
אֶת נֹחַ וְאֶת בְּנָיו וְגו'.

אֱלֹהֵי תוֹלְדוֹת נֹחַ. רַבִּי פִּנְחָס פָּתַח, (שם ו'
ו) וַיִּרְאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים אֶת בְּנוֹת הָאָדָם כִּי
טֹבֹת הֵנָּה. מִי הֵם אוֹתָם בְּנֵי הָאֱלֹהִים?
בְּנֵי גְדוּלֵי הַדּוֹר. מִלְּמַד שֶׁהָיוּ טוֹבוֹת
מִרְאָה, פְּתוּב כָּאֵן כִּי טֹבֹת הֵנָּה, וְכִתוּב

חַן. וְלָמָּה פָּתַח הַפְּסוּק בְּתוֹלְדוֹתָיו
תַּחֲלָה? בְּדִי לְהַרְאוֹת לְעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁהוּא
הָיָה צְדִיק, אַף הֵם הָיוּ צְדִיקִים, וַיִּרְאוּיִן
לְהִתְיַשֵּׁב הָעוֹלָם מֵהֶם.

וּמִנָּיִן לָנוּ? בֵּא וּרְאָה, פִּינּוֹן שְׁנַבְנָסוּ
לְתִיבָה, רָאוּ בְּצַעְרוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְנַצְטַעְרוּ,
וּמְנַעוּ עֲצָמָם מִפְּרִיָּה וּרְבִיָּה. וְאֵף עַל פִּי
שְׁיַצְאוּ, יַצְאוּ כְּמוֹ בֵּן. עַד שְׂרָאָה הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא מַעֲשִׂיהֶם, וְאָמַר: לֹא תִּהְיוּ

הָיוּ הוֹלְכוֹת עֲרוֹמוֹת, וְאִנְשֵׁים הוֹלְכִים עֲרוֹמִים,
וְאֵלֹהֵי רוּאִים אֶת עֲרוֹתָם, וְנוֹאֲפִים אֵלֹהֵי אֶת
אֵלֹהֵי. וְלָמָּה נִקְרְאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים, שֶׁהָיוּ גְבוּרִים
גְּדוּלִים עֲנֻקִים.

אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי, זִמְנָא חָדָא עֲרַעִית
בְּטוּרָא דְטִינְרָא דְעִיטָם. וְאַשְׁכַּחִית בְּתַרִּי
סְטָרִי טִינְרָא, תִּרְיִן גּוּבְרִין, וְדַמְיִן בְּתַרִּין פּוּמִין, דָּא
עִילָאָה דְדָא. וְהוּוּ מְמַלְלוּ דָּא עִם דָּא, תָּא וְנַעֲבְרִיה
מִן עֲלָמָא. אֲזִדְמִן לְהוּ הַהוּא גּוּבְרָא רַבְרָבָא,
דְּאַגְרַת בֵּת מַחְלַת, וְשָׁמִיּה יוֹסֵף שִׁידָא, אָמַר לְהוּן,
הֲלָא דָּא הוּא רַבָּה סְנִיָּאָה עִילָאָה דְדָרָא, דִּי בְּגִזְרַת
פּוּמִיָּה אַעֲבִירָנָא מִן יְשׁוּבָא דְאַרְעָא, וְדָא הוּא
דְּמַכְרִי עֲלִיָּה בְּרַקִּיעָא.

עַד דִּהוּינָא אֲזִלִּי, אַשְׁכַּחְנָא אִמְהוּן דְּגוּבְרִיָּא
הָאִינוּן, אָמְרָה לְבַרְתָּא זְעִירְתָּא, אֵלִין אִינוּן

לשון הקודש

ודומים בשתי פיות זה למעלה מזה, וקיו
מדברים זה עם זה: בא ונעביר אותו מן
העולם. הודמנו להם אותו איש גדול של
אגרת בת מחלת, ושמו יוסף השד. אמר
להם: זהו הרב הגדול, העליון של הדור,
שבגזרת פיו העבירני מהישוב של
הארץ, וזהו שמכריזים עליו ברקיע.
בעוד שהייתי הולך, מצאתי את אפם

שם טובת מראה מאד. היו הולכות
ערמות, ואנשים הולכים ערמים, ואלו
ואלו רואים את ערותם, ונואפים אלו את
אלו. ולמה נקראו בני האלהים? שהיו
גבורים גדולים ענקים.

אמר רבי יהושע בן לוי, פעם אחת
נקלעתי לחר של הסלע של עיטם,
ומצאתי בשני צדי הסלע שני גברים,